

ABDAI HÍR - LAPOK

XXX. évfolyam 5. szám

2020. május

Ára: -

Rendhagyó emlékműsor Radnóti 111 születésnapján

Bezárt osztályok, elmaradt ünnepek, bizonytalanság, szorongás ezek voltak az idei tavasz jellemzői. Mindezek ellenére rendhagyó, de emlékeztető módon ünnepeltük meg ez évben Radnóti Miklós születésnapját. A községünkben már jól ismert versvándor Tóth Péter Lóránt, aki tavaly bejárta Radnóti végzetes útját Bortól Abdáig, volt az ötletgazdája a megemlékezésnek. Aki részt vett a „Lélek vagyok, élni szeretnék” c. előadástján annak ez bizonyára örök élményt jelentett.

Május 5-én a tragikus sorsú költő születésnapján, egész napos versáradatot hallhattak mindazok, akik figyelemmel kísérték a versvideókból összeállított emlékműsort. A Kárpát medence minden részéről, a Felvidékről, Vajdaságból, Bánságból, Kárpátaljáról, Szerbiából, Horvátországból, Csehországból és természetesen Magyarországból, de falunkból is voltak előadók, akiket felkért, és akik Radnóti egy-egy művét tolmácsolták. Akadtak művek melyeket szerb, horvát, vagy éppen cseh nyelven is hallhattunk. A teljes műsor Tóth Péter Lóránt közösségi oldalán megtekinthető.

Falunk polgármestere **Szabó Zsolt** a tragikus sorsú költő ab-dai emlékhelyén szavalta el a videóban Radnóti egyik megrázóan szép versét „Levél a hitves-hez”.

Rixer Károly az Éjszaka c., Kaláka együttes által megzenésített versét énekelte, **Rixerné Szokodi Kornélia** pedig a Bájoló c. vers előadására vállalkozott. A nap megkoronázása a hazaszeretet

talán legszebbik versének előadása volt, a **Nem tudhatom** c. verset soronként, kétszavanként mondták el mindazok, akik az egész napos versáradatban részt vettek. A vers utolsó sorát, „**Nagy szárnyadat borítsd ránk virrasztó éji felleg!**” **Tóth Péter Lóránt és felesége, karjában a pár hetes kisfiúkkal** mondták. Azzal a pici gyerekekkel, aki nemzeti ünnepünkön március 15-én, még pocaklakó volt, de dobogó szíve fölé szülei már odarakták a kokárdát. Békés, nyugodt életet kívánok ennek a kisgyerekeknek és mindannyiunknak. Soha ne ismétlődhesen meg az a szörnyűség, ami Radnóti-val megtörtént!

Köszönettel tartozunk az ötletgazdának, hogy amikor a járványhelyzet miatt szokatlan körülmények közt, egymástól elzárva, korlátok közt szorongva vagyunk kénytelenek élni, mégis ilyen rendkívüli élményben lehetett részünk. Sokan adtak annak hangot, hogy milyen komoly érzelmi feltöltődést jelentett számukra a műsorfolyam, a nem megszokott élethelyzet okozta negatív érzéseket a szép verssorok hallgatása némiképp oldani tudta. Én személy szerint különösen hálás vagyok, hogy az idén is, mint már évtizedek óta e napon, részese lehettem egy Radnóti emlékünnepek. Korábbi munkahelyemen a győri Radnóti Miklós Általános Iskolában ebben az időszakban, Radnóti születésnapja hetében, mindig lázasan készültünk érdekes pályázati kiírásokkal, melyen alkalmat adtunk a város és a környék iskoláinak részvételére is. A díjátadókat rendszerint a születésnapra időztettük. Pedagógusok és diákok – köztük a győri Radnóti iskola padjait koptató ab-dai diákok - őrizhetik emlékeztetükben a kerek évfordulás, kiemelt jubileumi méltóságteljes emlékünnepeket, vagy éppen Radnóti feleségének Fanni asszonynak a látogatását, illetve a Győrből Abdáig vonuló békemeneteket. Kollégáimmal és diákjainkkal már akkor is tiszteletünket tettük, koszorúztunk a novemberi ab-dai emlékünnepeken, majd az élet úgy hozta, hogy később itt is részese lehettem a megemlékezések szervezésének. Reméljük november 9-én, Radnóti halálának évfordulóján, már módunk lesz a megszokott módon az ab-dai hagyományápolók körében emlékünnepet tartani. Mindannyiunk kívánságát fogalmazom meg azzal, ha azt mondom, életünket ne a járványveszély árnyékában kelljen élnünk, hiszen az ember alapvetően társas lény, örömet, bánatát szereti megosztani másokkal. Addig is vigyázzunk magunkra és egymásra!

Rixerné Szokodi Kornélia
kulturális megbízott

Önkormányzati Hírek...

Lehet, hogy nem erre számítottam, amikor befejeztem az előző Hírlapokban a gondolataimat. No nem arra gondolok, hogy Vigyázzunk Magunkra, Vigyázzunk Egymásra, hiszen ez a kérés minden időszakban

elvárható, és nem is a Jó Egészséget Mindenkinnek... Hanem arra, hogy az egészségügyi és gazdasági sokk elmúltáról adhatok számot legközelebb.... Hiszen úton vagyunk, de még nagyon útközben.

Testületeink továbbra sem üléseznek, a döntések azonban a katasztrófavédelmi jogszabályoknak megfelelően születnek. Tehát mondhatni az ügyek nem állnak, a hivatal is dolgozik, de nem kívánatos az, hogy több ember egy légtérben összejöjjön. És ezt szolgálják a jogszabályaink. A központiak éppen úgy, mint a felhatalmazások alapján szolgálhatták a helyiek is. Mi is történt tehát?

Polgármester Úr döntése volt, hogy minden olyan döntésnek meg kell születnie, amely a testületi munkaterv alapján napirendre kell, hogy kerüljön, úgy, hogy elkészülnek az előterjesztések, lehetőséget kell biztosítani képviselő-testületi tagoknak arra, hogy azokat véleményezzék, álláspontot alakítsanak ki, majd ezek beérkezése után, a megfogalmazottakat is figyelembe véve születnek meg a jogszerű polgármesteri döntések. Április hónapban ennek azért is volt nagyobb jelentősége, hiszen **együttes képviselő-testületi ülést** is irányzott elő a munkaterv, amely azért a három település döntéshozói „elérését”, követelte meg.

Tehát hónap közepén a **három polgármester Úrral** – az említett előkészítés után - ültünk le ülésre. Döntés született arról, hogy ez előirányzatok a helyükre kerüljenek a **közös önkormányzati hivatal** működésében, az úgynevezett **előirányzat átcsoportosítással**. Ezek döntően a tavalyi két választás megszervezésével kapcsolatos dologi és a választási bizottságok tagjai részére kifizetett személyi kiadások voltak. Ezt követően került elfogadásra a **közös önkormányzati hivatal 2019. évi gazdálkodásáról készült beszámoló, az úgynevezett zárszámadás**. Érdekes esztendő volt a hivatal életében, de elmondható, hogy az érdekes esztendőben is tarthatók voltak azok a számok, amelyeket a képviselő-testületek meghatároztak a szervezetnek. Természetesen az ülés végén a négy résztvevő átbeszélte az aktuális közös dolgainkat, különös tekintettel a veszélyhelyzetre, igyekezve minden kérdés hasonló módon történő kezelésére a három településen.

A hónap végén Abda Község Önkormányzata Képviselő-testülete munkaterve is ülést tartalmazott. Meg is történt a már megfogalmazott feltételrendszerben. A testület tagjai megkapták az előterjesztéseket, amelyet véleményeztek. Először a szokásos két ülés között események anyagát vehették kézbe, a következőkben:

Az óvoda négy gyermek felügyeletével üzemel. A szabadságok kiadása folyik, azon hét nap kivételével, amivel a munkavállaló rendelkezik. A szabadságok egyenlő mértékben fogyását a vezető igyekszik koordinálni. Május 4-étől kezdődően megkezdődik az éves tervezett karbantartás és takarítás, mind az ami a nyári leállás alatt szokott történni. Ezt május 18-áig tart. A következő feladat meghatározás május 14-én fog történni a vezető részére. Május 18-ától magasabb gyermeklétszámra számítottunk, kormányzati állásfoglalás és szülői igény esetén nem kizárt az intézmény újrainyitása. (Az április 28-ai hírekben

megjelent kötelező gyermekfelügyelet biztosításának elrendelése semmilyen új intézkedésre nem kötelez bennünket, ez nálunk már a veszélyhelyzet kihirdetése óta működik. Jegyző úr jogértelmezése szerint a veszélyhelyzet kihirdetése eltelt időszakra a kihirdetés előtti állapot szerinti normatívát fognak kapni a fenntartók, így ez sem kérdéses már.)

A járvánnyal kapcsolatban nagy tömegű igény akár szociális ellátásra, akár pénzbeli támogatásra nem érkezett. Ez utóbbira igazából egyáltalán nem, kórházból haza adott hozzátartozók ügyében pedig kettő személy került a látókörünkbe, akiknek a részbeni ellátására találtunk megoldást. A kórházból haza adott hozzátartozók ellátása ügyében részletes egyeztetést folytattunk mind a kormányhivatallal, mind a háziorvossal, illetve a hozzátartozókkal. Ez alapján megtörtént a szigorú elhatárolása az önkormányzatra delegált feladatoknak.

A veszélyhelyzetben kapott kormányzati felhatalmazás alapján polgármesterként az elmúlt hétvégékre Abda közigazgatási területén nem szigorítottam a központi korlátozásokon, mert összességében nem volt olyan tapasztalat, mely kirívóan szembe ment volna az ajánlásokkal.

A község házán továbbra is ügyfélfogadás nélkül folyik a munka. Távmunkában kettő kollégán dolgozik, tekintettel veszélyeztetett egészségi állapotukra. A személyes ügyintézés csak a legszükségesebb ügyekben folyik. A dolgozók védőeszköz ellátása igény szerint megtörténik. Védőeszközökből és egyéb a járványhoz kapcsolódó termékekből az ésszerűség határáig megfelelő készletet képeztünk.

A tornacsarnok építés több telefonos egyeztetést folytattam magam is és jegyző úr is. A mélyépítésre ajánlatot adó vállalkozások szemrevételezték a bontandó épületeket. A dolgozóinkkal és a helyi civil szervezetek közül az érintettekkel átbeszéltük az épületek kiürítésének tervét. Szerződés-kötés és konkrét határidők még nincsenek a bontással kapcsolatban. A tankerülettel egyeztettem a bontás ügyében. A kis tornaterem pótlására már egy évvel ezelőtt is meg volt az iskola helyi vezetésének a forgatókönyve. A gyakorlati oktató terem berendezéseinek raktározása vagy magának a teremnek a máshol történő üzemeltetése még nyitott kérdés. Felmerült annak lehetősége, hogy egy konténer terem kerüljön felállításra. Erről is egyeztettem a tankerülettel. Döntés még nem született ez ügyben. Nehezíti a megoldást, hogy a jelenleg elérhető piaci konténer kínálat a nullához közelít.

A korábban megnyert LEADER turisztikai pályázathoz beszerzendő eszközöket a kereskedő július hónapra tudja ígérni. A Magyar Falú Programban kiírásra került a harmadik – bennünket érintő – pályázat is, mely a közterületi játszóterek építéséhez ad támogatást.

Ezen pályázati konstrukcióban korábban kiírt két pályázat beadásra került (fogorvosi eszközök beszerzése), illetve beadáshoz közel áll (Honvéd köz aszfaltozása). A Dózsa utcai épület (konditerem) bontásának megkezdése május közepére van ütemezve.

És a napirendek: Itt is az **előirányzatok rendezése** volt a kiindulási pont. Minden negyedévben elvégezte az elmúlt évben ezt a testület, saját programja szerint, így ez csak az utolsó negyedévet érintette. Ez a rendezés mindig az éves beszámoló elfogadása előtt történik meg, amelyen változtatni fogunk, hiszen egy ellenőrzésünk – nem számszaki hibaként – megjegyezte, hogy szerencsésebb lenne még az esztendő első napjaiban megtenni ezt.

Utána a **zárszámadás**. Ismét egy eredményes, jelentős tartalékot is képző, de az év előirányzott feladatait megvalósító évről adtunk számot.

Minden önkormányzati feladatot a tervezés szintjén abszolválta a település. Ez különösen igaz még azon területekre, ahol a végrehajtás csak a testülettől, elhatározásától és a döntési mechanizmusától függ.

A **gyermekjóléti, gyermekvédelmi munka** is kötelező napirendként szerepel ilyenkor a testület napirendjén. Ennek komoly „adminisztratív szerepe” is van az önkormányzatásánál, hiszen a mellett, hogy végrehajtunk, értékelünk még szinte valamennyi főhatóság felé külön-külön és szervezetenként is lejelentjük. Továbbra sem értékelhető problémának a terület Abdán.

A **belső ellenőrzés** is hosszabb folyamat eredményeként kerül a testület asztalára értékelésként. Szigorú szabályok rendezik az előterjesztését, elfogadását a témának, illetve az ezt elvégezni jogosult szervezeteket, majd az értékelést, határidőkkel. Ezért az értékelés egy jó érdemjegy megfogalmazásával történt 2019. év vonatkozásában

A **döntést igénylő ügyek** között ismét a rendezési tervi módosítás került látókörbe, illetve foglalkoztunk a játszótér áthelyezése / tornacsarnok építése kapcsán szükséges bontások miatt/ kérdésével.

Talán ma már valóban kifelé haladunk a veszélyhelyzetből, indul a gazdaság. Az utolsó döntések arról szólnak, hogy augusztus 15 után lesz lehetőség az élet még teljesebb indítására, de már nyitnak a teraszok, hosszabbodnak a nyitva tartások a kereskedelemben. Már megszűntek a hétvégekre vonatkozó települési szigorítási lehetőségek. Azért nehéz nyár elé nézünk...

Azért a továbbiakban is Vigyázzanak Egymásra, Vigyázzanak Magukra és Mindenkinék JÓ EGÉSZSÉGET!

Komjáti János jegyző

75 éve ért véget a II. világháború

A második világháború 1939. szeptember 1-jén robbant ki, amikor a náci Harmadik Birodalom megtámadta Lengyelországot. A Wehrmacht az első években sikert sikerre halmozott, és 1941 nyarára Európa szinte teljes területe – kivétel Nagy-Britannia - német uralom alatt állt vagy szövetséges volt. A Führer 1941. június 22-én hadüzenet nélkül megtámadta a Szovjetuniót. Előretörő csapatait a Vörös Hadsereg csak az év végén, Moszkva alatt tudta megállítani. A németek hadiszerencséje 1942 végén, a sztálingrádi csatával fordult meg, ahol hosszú és véres ütközetben a szovjet csapatok kerekedtek felül. S ettől kezdve már megállíthatatlanul nyomultak előre nyugat felé, egészen Berlinig. A nyugati szövetségesek, Nagy-Britannia és a háborúba 1941 decemberében belépett Egyesült Államok 1944. június 6-án Normandiában megnyitották a második frontot. Az 1945 elején 5,4 millió főt számláló német hadsereg egyre nagyobb területeket volt kénytelen feladni. Az angol-amerikai csapatok február végén kijutottak a Rajnához, április elején a nyugati front összeomlott. A keleti fronton a Vörös Hadsereg 1945 januárjában már német területen harcolt, az angolszász és a szovjet csapatok április 25-én az Elba folyónál találkoztak. Hitler április 30-án, amikor a Berlint ostromló szovjetek már csak néhány száz méterre harcoltak bunkerétől, öngyilkosságot követett el. A főváros védői május 2-án tették le a fegyvert.

Hitler közvetlenül halála előtt Karl Dönitz admirálist tette meg a birodalom első emberévé. Dönitz azt szerette volna elérni, hogy a német hadsereg jelentősebb része a nyugati szövetségesek előtt tehesse le a fegyvert, de Eisenhower tábornok, a szövetséges haderők európai főparancsnoka közölte,

hogy a kapitulációt csak akkor fogadja el, ha az ugyanabban az időben történik meg minden fronton. Május 7-én Eisenhower reimsi főhadiszállásán egy szovjet katonai delegáció jelenlétében Alfred Jodl vezérezredes vezette német delegáció aláírta a feltétel nélküli kapitulációról szóló okmányt, amely este 11 órakor lépett hatályba. Sztálin a deklarációt "a kapituláció előzetes jegyzőkönyvének" minősítette, ragaszkodott ahhoz, hogy az aktust Berlinben, a szovjet főhadiszálláson is ismételjék meg. A Wehrmachtot ez alkalommal Wilhelm Keitel vezértábornagy által vezetett küldöttség látta el kézjeggyével. A győztes nagyhatalmakat Eisenhower helyettese, Carl A. Spaatz tábornok, Arthur Tedder, a brit légierő marsallja, Jean de Lattre de Tassigny tábornok, a francia hadsereg főparancsnoka és Georgij Zsukov marsall, a szovjet fegyveres erők legfelsőbb főparancsnoka képviselte. Bár az aláírásra május 9-én, néhány perccel éjfél után került sor, a kapituláció már május 8-án, közép-európai idő szerint éjféltkor hatályba lépett. A hat pontból álló okmány angol, orosz és német nyelven készült, de mértékadónak csak az angol és az orosz nyelvű változat minősült. Az antifasiszta koalíció teljes győzelmével végződő második világháború volt az első, a Föld teljes egészére kiterjedő fegyveres konfliktus, amelyben 61 állam (az akkori emberiség 80 százaléka) vett részt, 40 ország területén és az összes óceánon folytak harcok, 110 millió katona állt fegyverben. A katonai áldozatok számát 27, a civilekét 25 millióra teszik.

A második világháború abdai áldozatai

A nagy világégésnek sajnos vannak abdai áldozatai is. Többségük a keleti fronton, a Vörös Hadseregnek a sztálingrádi csata előtti nagy hadműveletei egyikénél lelte halálát, a Don folyó urivi hídfőjének hősi védelménél. Többen a Kárpátok védelmében vesztették életüket. Az idehaza maradóknak, feleségnek, anyának, testvéreknek maradt a gyász.

1992. novembertől 1995-ig a megjelenő Abdai Hír-Lapokban sorozat indult a hozzátartozók emlékezetéből. Jőmagam beszéltem a feleségekkel, testvérekkel, a közvetlen hozzátartozókkal. Felidéződtek az emlékek a bevonulás előtti napokról, a fájdalmas búcsúról, előkerültek a fényképek, a hazakerült utolsó emlékek. Tervezzük Somogyi Évával, az Abdai Hír-Lapok főszerkesztőjével ezeket a visszaemlékezéseket egy kiadványban megjelentetni a 75. évfordulóra emlékezve. Úgy érzem, tudom, ma ezeket az emlékeket nem lehetne összegyűjteni, mert már szinte az utolsó szemtanúk is elmentek a hősök után. A felidézett emlékekből az utódok, az unokatestvérek, az unokák ismerhetik meg a család emlékeiben élő, a régi fotókon lévő hozzátartozó életének utolsó, végzetes napjait, heteit.

Ágh Ferenc, Ágh Ferenc, Angyal László, Bagarus János, Bagarus József, Blázsovits Ferenc, Dani József, Dömötör Imre, Farkas Mihály, Fehér Lajos Márton, Füzfa Ferenc, Horváth Károly, Hujber József, Jász János, Józsa István, KokasFlórián, Kolonics János, Kovács János, Losonczy Imre, Losonczy Mihály, Losonczy Imre, Losonczy Mihály, Magyar Béla, Molnár István, Nádas Sándor, Németh Károly, Pozsgai András, Réger Pál, Sári Imre, Somogyi Béla, Sörös Ferenc, Szücs Ferenc, Virágh Kálmán, Magyar Béla, Molnár István, Nádas Sándor, Németh Károly, Pozsgai András, Réger Pál, Sári Imre, Somogyi Béla, Sörös Ferenc, Virágh Kálmán, Szücs Ferenc, Gunyhó József, Horváth Ferenc, Major József

Balogh Sándorné

Elment...

Altrichter Lászlóné 2020. április 20-án elhunyt

Nyugodjon békében!

Novics József halálának 5. évfordulóján. Fájó szívvel emlékezik felesége Margit, valamint az egész családjuk.

*„Lelked messze szállt.
Szerető szíved köztünk maradt,
Nekiünk a Rád emlékezés,
A fájdalom, bánat maradt..."*

Kitűnő termelői mézek egész évben folyamatosan vásárolhatók!

Akácmez :	2.000,- Ft/kg
Erdei:	2000,- Ft/kg
Hárs:	2.000,- Ft/kg
Propoliszos:	2.600,- Ft/kg
Gesztenyeméz:	2.600,- Ft/kg
Vegyes virágméz:	1.400,- Ft/kg
Lépes méz:	2.600,- Ft/kg
Propolisz cseppek:	600,- Ft/ü

Mézbor: 1000,- Ft/ü

Kedvezmény 3 kg vásárlása esetén 500,- Ft

Szémann-né H Edit Abda, Bécsi u. 85.

Rendelés esetén:

Tel:06/70/37-43-534;

Használt étolajat átveszünk.

Hulladékudvar téli nyitva tartása

2019. október 22-től a következőképpen alakul:

ABDA

Kedd: 10:00 - 16:00

Szombat: 11:00 - 16:00

BÖRCES

Péntek: 10:00 - 16:00

Szombat: 8:00 - 10:00

Az abdai gólyákról

Gólyáink korai időben megérkeztek az Akác utcai fészükre. Örült nekik mindenki, akik figyelemmel követik mindennapjaikat. Itt van már május közepe és a gólyafészek üresen áll a villanyoszlopon. Ez pedig azt jelenti, hogy ez évben sem lesznek kiscólyák. Tavaly a viharos, hideg esőben a pelyhes kicsiny fiókák eláztak, megfáztak és minden bizonnyal tüdőgyulladás következtében pusztultak el az egyébként szépen fejlődő fiókák. Ez évben pedig már nem költenek. De mi lehet az oka?

Az Akác utcai asszonyok közül Jutka adott tájékoztatást. Elmondta, megkérdezte a Magyar Madártani Természetvédelmi Egyesület Kisalföldi Csoportja munkatársát vajon mi lehet ennek az oka. Miért nem születnek fiókák? A válasz szerint az abdai gólyák azért nem költenek, mert úgy tapasztalták meg, hogy a környéken nem tudnak annyi eledelt találni, hogy a fiókákat fel tudják nevelni. Ezért nem költenek idén.

De hová lettek az abdai békák? A múlt század második felében még hallgattuk a nyáresti békaszereződést! Az úgynevezett Gödrökből – a József Attila utca foci pályája felé végén állt a Gödrök vizes gödrei – csodálatos hangversenyt produkáltak az ott élő békák, felelt rájuk a vasút túloldalán a Döglött-Rábca felől érkező békakuruttyolás... nemkülönben a Majort szinte körülölelő Rábca folyóban élő sokféle béka kolónia brekegése... Manapság már csak a dübörgő autók hangja telíti be a falu légtérét... Ezért nincsenek már vadkacsák, vadludak, gémek, szárcsák és megannyi vízimadár... Nem hallani a fákankasok jellegzetes hangját sem, nyulak, őzek gazdagsága a Dobsán a múltba veszett... nem beszélve arról, hová lettek a szöcskék, akik a réten léptünk nyomában garmadán ugrottak körülöttünk... Gyermekkorunk állatai, növényei vagy ötvenhatvan év múltával elvesztek...

S miért? Mert az autópálya kettészelte az abdaiak kedves Dobsa területét, ahol mezőgazdasági földek, kaszálók, legelők, erdők, bokrok, rét, sok gomba, állatok, növények éltek együtt az emberek javára, hasznára, örömeire... és tiszta volt a levegő, a folyóvíz, és a természet csendje, szépsége, nagyszerűsége a maga természetével megérintette az emberi lelkeket...

Gyönyörűséges természettől kapott szabadság volt gyermekkorunk éltetője...

Szöveg és fotó: Somogyi Éva

HELYTÖRTÉNET

Adalékok az abdai bazársor történetéhez

5. befejező rész

Kisalföld 2001. június 14., csütörtök

Bazársor(s): Új formák az abdai útszélen Bódé helyett barokk Klasszikus formákat idéznek, a rendszeresen Abdán áthaladóknak mégis újdonságot jelentenek azok a csaknem kész épületek, melyek a falut átszelő főút mellett állnak. Ezek azok az üzletek, melyek a hajdani bódékból álló bazársor tagadhatatlan átalakulását jelzik, azonban a magyaros holmikat kínáló turistacsalogató hely igazi megújulása ennek ellenére késik.

- Ma már belátom, hogy tavaly november elején, mikor a rendelési tervnek az utcéli árudákra vonatkozó része – vagyis az útról hátrább költözés és a kulturáltabb épület kivitelezésének kényszere – életbe lépett, túl rózsaszínűnek láttam a helyzetet. Akkor még úgy tűnt, hogy az idei nyári idény kezdetére az elképzelések szerint megszépülhet a faluképnek ez a meghatározó része. Am ahogy már márciusban is látszott, a fellebbezések és a közműcserék miatt ez nem sikerült – nyilatkozta a bazársor sorsáról Somogyi György polgármester, aki úgy véli, az új arculat megteremtése a kereskedőknek is érdeke.

Az áthúzódó átalakulás persze nem jelenti azt, hogy egyáltalán nincs „szuvenírvásárlási” lehetőség Abdán. Jelenleg kilenc kis üzlet közül választhat az, aki a főúton halad. Ezeknek a helyeknek a többsége már létrehozásakor rendelkezett építési engedéllyel, de akad köztük olyan is, melynek engedélye nincs, de tulajdonosa azért tartja fenn az árusítást, mert fellebbezést nyújtott be az önkormányzat bontási határozata ellen, tudtuk meg a faluvezetőtől. Somogyi György elmondta, hogy a benyújtott igények alapján tizenhat építési engedéllyel rendelkező épületben várható üzlet működtetése a nagy múltú bódék helyén, és hét már most is épülhetne, mégis csak két helyen kezdődött el a kivitelezés.

A fő gondot egy víznyomócső kiváltása jelenti, annak nyomvonalára ugyanis korábban ráépültek a bazárok. Ennek a helyzetnek a feloldását viszont nemcsak a tervezés és az engedélyeztetés folyamata nehezíti, hanem az is, hogy olyan kereskedések alapjait is el kell bontani, melyek tulajdonosai fellebbeztek az útról hátrább költözés ellen. Pedig az önkormányzat mielőbb segíteni szeretné a megoldással a kivitelezések elkezdését, mert akkor rendezettebbé válna a jelenleg még helyenként lommal teli falukép. Addig viszont praktikus okok miatt nem érdemes eltakartítani a helyenként „Itt minden eladó!” felirat mögött felhalmozott ramatykupacokat. Előbb-utóbb viszont azok is eltűnnek.

- A víznyomócső kiváltása után felgyorsul a bazársor átalakulása – hangsúlyozta a polgármester, akinek a már készülő két új bolt közül a parasztkarok stílust idéző tetszik jobban, mert szerinte az hasonlít az iskola helytörténeti kiállításán is látható régi abdai épületekre. Az új üzlet formája egyébként az épített Lévai Róbert ötletéből származott. A kereskedő elmondta, azért fogott bele az átalakításba, mert az a terület, ahol korábban is állt üzlete, a saját területe. Úgy véli, csak hosszú távon térülhet meg beruházása, mert az utóbbi években fokozatosan csökkent forgalma, de bízik benne, hogy a jövőben is szükség lesz a hazánk nyugati kapujának egyik színpontját jelentő abdai bazársorra.

R. Z.

Fotó: SZŰK ÖDÖN

MEGÚJULÁS: Az épülő épületek közül az abdai polgármesternek a parasztkarok stílusú tetszik a legjobban.

Kisalföld 2010. április 2., péntek

KORÁBBAN HÁTRÁNNYAL IS JÁRT, MOST MÁR CSAK ELŐNYT JELENT A FALUNAK, HAJDANI NEVEZETESSÉGE Bazársor(s)ra emlékező séta

Fénykorában kilencven stand ugyanazzal a magyaros és bőséges kínálattal csábította vásárlásra a külföldieket az abdai bazársoron. Most kevesebb üzlet különféle árukat értékesítene, de alig akad vevő. A kilencvenes évek pezsgése már a múlté.

ABDA

RIMÁNYI ZITA

- Mint a vulkánkitörés, úgy kezdődött a bazársor története. A nyugatiak, akiknek a szemében akkor még a Balatonnak volt ázsioja, falunkon keresztül tartottak hazafelé és szívesen vásároltak magyaros szuvenírokat – idézte fel a nyolcvanas évek végének sajátos abdai jelenségét Somogyi György, aki több cikluson át volt a település polgármestere. Lapunk kérte, hogy a jelenlegi faluvezetővel együtt tegyen egy múltat értékelő sétát a Bécsi úton, azaz a községet átszelő főút mellett. Még minden helybeli emlékszik arra, hogy a kilencvenes években kilencven bódé állt itt. Egy látványos kirakodóvásár nonstop nyitva tartással. „A standok fele engedély nélkül működött, de ha egyet-egyet sikerült lebontani, mintha újranőtt volna. Ezért a képviselő-testület igyekezett legalább legálissá és biztonságossá tenni a kereskedelmet, ami sokszor torlódást okozott a főúton. A bazárok alapítványt hoztak létre és annak révén pénzzel hozzájárultak az út, közvilágítás korszerűségéhez, a leállósáv, a magasított járda kialakításához.”

Savanyúság óriási üvegekben, füles kosár ríktó színekben, cigaretta kartonokban. füstölt húsból szabadon lógtatva – ezek voltak a bazársor legjellemzőbb áruai, csak később jelentek meg a kerti törpék. Szinte mindegyik bódé teljesen ugyanazt és azonos áron kínálta, ami Somogyi György szerint közgazdasági nonszensz, de ismerik a szakemberek az egyforma árut áruló egymás melletti üzletek egymást erősítő hatását. erre alapoznak a török bazárok is, amelyekről Szabó Zsolt polgármester szerint az abdai a nevét kapta. Akkoriban illett is rá, ezért nem bánja, hogy rajtaragadt ezen a részen. Jó szívvel emlékezik arra, hogy fiataloként jó hangulatot biztosított esti találkozókhöz. S sok környékbelinek munkát adott a zöldségféléknek biztos piacot jelentett. Kosárvonásra is többen emiatt szakosodtak és a telkük végét bérbe adóknak is jó pénzük származott a bazársorból. Az azzal szemben lakók viszont inkább csak elszenvedői voltak forgalommal járó zajnak és a rendőrség többször tartott itt razzitát, megjelent a bűnözés, a „lányok” és az illegális kereskedelem. ➔

- A falu történetét feldolgozó kötetbe egy sor se került a bazársorról, ami azért mutatja, hogy a lakosok nem érezték magukénak – szögezte le Somogyi György, aki utólag azt hangsúlyozta hozzá: az volt a fontos, hogy a kellenél nem szenvedte meg jobban a falu a sok harcot, amivel a bazársor átalakítása járt. Amikor ugyanis az autópálya elkészült és potenciális vevőket jelentő forgalom már nem haladt át a falun, az is megpecsételte a bazárok sorsát, hogy az önkormányzat rendezési tervében előírta: költözzenek az út szélétől hátrébb és nem csak összetakolt épületbe. Rengeteg energiát kötöttek le akkor is a polgármesteri hivatalnak az árudák. Azoknak azonban köszönhetően a főútnál ma is használható a járda, a leáll- és a biciklisáv. A korábbi polgármester azt reméli, egyszer irodák költöznek ide ki Győről.

Szabó Zsolt úgy gondolja nehéz megmondani: jó-e, hogy a bazársorról lett egykor híres Abda, mert nem tudni kinek költődik kellemes, kinek kellemetlen élménye ahhoz. A jelenlegi faluvezető akkoriban körzeti megbízottként, rendőrként dolgozott a faluban és tudja: több turistát megkárosítottak, esténként az autókát feltörők, a buszokból tolvajok, néha az árusok. Viszont mára a régi standok helye legalább rendezetté vált és szerint akár a helyi őstermelők zöldségeket árusíthatnának itt. A megmaradt árudák épületeiből több ma már üresen áll, csak néhány idézi a hajdan oly jellegzetes kínálatot. A kereskedők különböző dolgokkal próbálkoznak, mert tudják, a helyiek, a környékiek lehetnek vevők. Ezért nyílt itt pecsenyesütő, festék- és motorbolt, cukrászda. Ennek örülnek leginkább a helybeliek.

Szabó Zsolt szerint azok tudnak csak manapság a bazársoron boldogulni, akiknek nem kell bérleti díjat fizetniük, azaz saját tulajdonuk az üzlet. Mint például Lévai Róbertnek, aki elmondta, már kezdetkor itt kereskedett, s az akkori sikerek buzdították arra, hogy 2001-ben csinos téglapépületet alakítson ki hajdani bódéja helyén. Azonban most már hiába próbálkozik új profillal, használt bútorok értékesítésével, csökkenő keresletre panaszkodik és az autópályát okolja. A közelben utazók az abdai üzletek miatt nem térnek le arról.

Polgármesterek együtt:

A jelenlegi és az előző faluvezető, Szabó Zsolt és Somogyi György beszélgetett arról, milyen szerepet kapott és kaphat még Abdán a bazársor.

Vége

Közreadja: Somogyi Éva

Ovi hírek...

Köszönet

Ezúton szeretnénk megköszönni Simon Emesének ezt a csodálatos játszósarkot, amit felajánlott óvodánk számára. Nagy örömmel fogadtuk, az egyik csoportszoba átrendezésével helyeztük el. Külön köszönjük Emesének, hogy segítségünkre volt a játszósarok szétszedésében és összerakásában, amit saját maga tervezett meg és készített el. Izgatottan várjuk, hogy óvodásaink birtokba vegyék ezt a csodálatos játszósarkot.

Szabóné Nagy Erika
intézményvezető

Véradás Abdán

Kedves Abdaiak!

A Következő abdai véradás tervezett időpontja:

2020. június 16.

A helyszínnel és a részletekkel kapcsolatban még jelentkezzünk.

Vigyázzanak magukra és egymásra!

Kérdése van? Forduljon hozzánk bizalommal!

Telefon: +36207704038

E-mail: veradok@abda.hu

Facebook: www.facebook.com/voroskereszt.abda

Web: <http://www.abda.hu/index.php/mvk-abdai-alapszervezete>

Cím: 9151 Abda, Szent István utca 3.

Heizer Csaba elnök

Magyar Vöröskereszt Abdai Alapszervezete

Tanítóink voltak...

Visszaemlékezés pedagógiai munkámra (Elmondja: Szabó Zsoltné, Mária)

„Amikor az emberek elhatározzák, hogy szembenéznek egy problémával, olykor valóban rádöbbennek, hogy sokkal többre képesek, mint hitték!” (Márai)

1970-ben kezdtem tanítani Meccsén, képzés nélküli tanárként. Az iskolának magyar-országi szakos tanárra volt szüksége, ezért erre a szakpárosításra jelentkeztem. A magyar nyelv- és irodalom mindig is érdekelt, ezért örültem a lehetőségnek, hogy ezt a szakot választhattam. 1977-ben diplomáztam, majd utána 5-8. osztályig tanítottam mindkét tantárgyat.

Az akkori igazgatóm, Kurcsinka Vilmos nagy hatással volt későbbi pályafutásomra. Fantasztikus igazgató, kemény és szigorú ember volt, nagy elvárással és tudással.

Emberileg és szakmailag is nagyon sokat köszönhettem neki, elfogadott és segítette a munkámat, szakmai fejlődésemet.

Közben megszülettek a gyerekek (Emese, Eszter, Nóra), és a család hosszú távú érdekei miatt, úgy döntöttünk, hogy Abdára költözünk 1985-ben. Itt is magyar nyelv- és irodalmat, valamint orosz nyelvet tanítottam. Időközben a politikai nyitás hatására, úgy gondoltam, hogy a nyelvtanításban az orosz mellett más nyelv tudására is szükség lesz, azért az angol nyelv tanulásával kezdtem foglalkozni. Ebben a középfokú nyelvvizsga szintig jutottam. Az orosz nyelvet felváltotta az angol és a német, így nagy örömmel és energiával kezdtem neki az angol nyelv tanításának. Sokszor csak 1 lépéssel tartottam a gyerekek előtt, de úgy éreztem, a váltás sikeres volt, a gyerekek szívesen tanulták az angolt, az orosz helyett.

Ebben az időszakban új igazgató került az iskola élére Környei László személyében. Nagy szakmai tudású, széles látókörű ember volt. Ő volt a második igazgató, aki nagy hatással volt rám szakmailag és emberileg is, és ő indított el azon az úton, ami az iskola igazgatói pozícióhoz vezetett.

Személyisége megosztó volt, de abba a csapatba fogadott, akik az új elképzelések, innovatív megoldások iránt nyitottak voltak. Csak tisztelettel tudok visszaemlékezni rá. Az ő biztatására pályáztam meg az igazgatói állást, amit a tantestület jó részének támogatásával – 1992-ben elnyertem.

Sokan féltettek ettől a lépéstől, mert ez a korszak az akkori tanácselnök, Németh Attila és Környei László közötti ellentét miatt, nehéz időszak volt az iskola számára is.

Tudtam, hogy nem vagyok a tipikus igazgatói típus, aki utasításokat ad, hanem a született demokratikus, aki szondázza a környezetét, meghallgatja a véleményeket, beépíti azt a programjába, és így halad tovább a megkezdett úton. Igaz, hogy így lassabb a haladás, de a hatása hosszú távú, eredményesebb. A demokratikus kialakítja a rendszert, ami nélküle is működik tovább. Ehhez kellett egy olyan tantestület, amelyikben sokan álltak az új elképzelések, kihívások mellé. Nagyon szívesen dolgoztam velük, de az, hogy ezeket az új elképzeléseket meg is tudjam valósítani, az ő személyes döntésük kellett. Belekerültünk egy spirálba, amikor már belső meggyőződéssé vált, hogy másképp is lehet csinálni a feladatokat, nemcsak utasításra. Úgy gondolom, ezért emlékeznek vissza sokan erre a 16 évre némi nosztalgiával. A szerepem csak annyi volt, hogy megteremtettem ennek az újfajta munkakultúrának a lehetőségét. A döntés, hogy vállalják-e, az övék volt.

Hogy szerettem-e az igazgatóságot vagy kötelességszerűen végeztem? Nehéz kérdés. Igyekeztem a tölem telhető legjobban végezni a feladatomat. Nagyon odafigyeltem a kollégáim véleményére. Az egyikük megállapítása még ma is a fülemben cseng: „Mária nagyon jól felnőtt a feladatához!” Nem volt egyszerű helytállnom, de ezek szerint sikerült.

Rengeteget dolgoztam, az ember belekerül egy spirálba, ami viszi előre. Ha ehhez egy inspiráló csapat is áll melletted, kénytelen vagy előre menni. Ebben az időszakban az iskola volt az első.

Ekkor már csak magyart tanítottam, angolból az átmeneti időszak után már jöttek a szaktanárok. Nehéz volt összeegyeztetni a sokfajta szervezési munkát, és átállni pl. Arany János verseinek elemzésére a nap 3. órájában.

2008-ban nyugdíjba mentem. Előtte még egy évig megbízással voltam igazgató. Igazából még nem készültem nyugdíjba, de volt egy réteg, aki már nem akart a továbbiakban együtt dolgozni velem. Így volt időm ráhangolódni a nyugdíjas évekre, amit egyáltalán nem éltem meg tragédiaként. Sőt! Új kihívás, új feladatokkal.

Ahogy a kollégák búcsúztattak, gyönyörű, őszinte és szép volt. A hatalmas rózsacsokor mellé egy nemeztarsolyt kaptam ajándékba.

Mindenki ráírta a nekem szánt gondolatait egy rizspapírra, és ebbe a tarsolyba tette. Néha előveszem, elolvasom, ki, mit írt. Ez a legjobb, legszebb visszaemlékezés számomra.

xxxxx

Életem legjobb, legalkotóbb korszakaként éltem meg azt a 16 évet, amíg Mária volt az igazgató. Nagyon jól ráéreztem, kinek, mi az erőssége, és azon a területen próbálta kihozni kollégáiból a legjobbat és a legtöbbet. Nem szabott határt a kreatív megoldásoknak, a jó ötleteknek, elképzeléseknek. Sőt, támogatta őket. Nagyon sok új, érdekes dolgot vittünk bele a tanítási munkánkba, támogatta a szakmai fejlődésünket, a gyerekek iskolán kívüli idejének okos eltöltésében is aktívan részt vett. Olyan új szemléletet, munkakultúrát, csapatmunkát hozott az iskolába, ami miatt a kollégák, volt tanítványok is valóban nosztalgiával emlékeznek vissza erre a 16 évre! Köszönjük!

Lejegyezte: **Szűcs Tiborné**

Negyedszázad Abda Község Önkormányzatának képviselőjeként

Szolgálni egy települést odaadással, tudással, akarattal tenni a jót, és győtrődni a gondokkal is – szép feladat egy ember életében ott, ahol él, és ahol otthon érzi magát. Ha valaki elhatározza, hogy felelősséget akar vállalni községének közéletében, biztosan vannak okai.

Álló sorban balról jobbra: Szabó Tamás, Csigó László, Kozma Imre, Szücs Gyula, Németh Géza, Magyar Ferenc, Varga Zoltán
Ülő sorban balról: dr. Bartha Csaba körjegyző, Somogyi György polgármester, Szabó Zsoltné, Pozsgai Győző

Abda község első szabadon választott képviselő-testületét 1990-ben választották a szavazók. Négy év múlva 1994-ben a képviselő-testület tagjaként először szerepelt **Csigó László**, az akkori kilenc tagú testületben. Ezt követően öt cikluson át tagja maradt a képviselő-testületnek.

Érdeklenség képviselőségének időtartamát nézve: 3x4 év Somogyi György polgármester idejére esett, majd a következő időszak: 2x4 év és 1x5 év alatt már Szabó Zsolt Abda polgármestere.

Csigó László Abda Község Önkormányzatának Képviselő-testülete tagja volt 1994-2019 időszakig. A képviselő-testület létszáma is többször változott: 1990-től 2002-ig 9 tagú, 2002-2010 között 11 tagból állt a testület, majd 2010-től 6 taggal működik a továbbiakban.

Az eltelt 25 év Abda község közéletében részt venni megsüvegelő teljesítmény. Csigó Lászlót megkérdeztük, milyen is volt ez az időszak az ő szemszögéből nézve.

Mikor lettél abdai lakos?

1952 óta vagyok abdai lakos. Gönyűn születtem, és két éves koromban költöztünk Abdára, a Szent István utcába.

Mi késztetett arra, hogy abdai képviselőtag legyél?

1990-es választások előtt négy évig tanácsstag voltam, 35 évesen kerültem a Németh Attila tanácselnök vezetése alatt működő testületbe. A helyi Hazafias Népfőrdő szervezete jelölt tanácsagnak. A kérdésre visszatérve, a tanácsban végzett tagsági munka megtetszett, ezért már a következő, 90-es választásokon is indultam (akkor nem kaptam megfelelő támogatást, az okokat nem részletezném).

Képviselőként milyen munka várt a testületben?

Az 1994-től 2006-ig terjedő három képviselői ciklusban a pénzügyi bizottság vezetésével bíztott meg Somogyi György Polgármester Úr. Mivel én műszaki végzettséggel rendelkezem, a pénzügy kissé távol állt tőlem. Így sok ismeretet kellett szerezni a munkához.

Mikor lettél alpolgármester és miért vállaltad el?

2006-ban kezdődő képviselői ciklusban lettem először alpolgármester, Szabó Zsolt Polgármester Úr szintén, első négy évében. A választáskor (jelöléskor) másodjára én kaptam a felkérést (nem én voltam az első jelölt). Akkor már 20 éves időtartamú közfeladatokat ellátva, arra gondoltam, hogy elég tapasztalattal rendelkezem. Úgy éreztem, hogy ezt a megmérettetést tisztességesen el tudom látni. Ezért vállaltam a felkérést.

Mint képviselő az elmúlt 25 év alatt végzett munkáidra mire emlékszel sikerként?

Sikerként értékelhető, de kihívásként is kiemelkedő feladatokat jelentett a település közművekkel való ellátásának megvalósítása (víz, szennyvíz, gáz). Az eddigi legnagyobb és legfontosabb beruházás a 2009-ben felépült Községháza volt. Kialakítása és elhelyezése minden szempontból ideális. Méltóan hozzájárult a modern falukép megteremtéséhez. Nagy feladat valósult meg a temető bővítésével (ingatlanok bonyolítása). Pártolással felépült egy halott búcsúztatáshoz méltó új ravatalozó. A híres „Rábcaparti város” csak papíron valósult meg. Helyette viszont kiépült a József Attila,- Zöldmező,- Árpád,- Arany János utca. Ezzel sok új lakóház épülhetett fel.

(Nem kis feladatokat adott a lebonyolítás). Régi álmokként, és óhajként megvalósítottuk az Abda és Győr közötti kerékpár utat. Közös pályázata volt ez a két településnek. (Nehézséget okozott, az, hogy Győr is érdekeltté kellett tenni a kialakítása miatt). Itt lobbiztam, hogy a „híd” ügye megoldódjon. Nagy rekonstrukciós fejlesztést végeztünk azáltal, hogy felújítottuk az óvodát. (Dupla alapterületévé vált). Felső szint lett kialakítva. Ezáltal alul egy modern bölcsőde valósulhatott meg. A falu strand igényét szerettük volna megoldani, ezért 7 hektár területet vásároltunk. A szükséges földmunkák, rentábilisan megvalósultak. Egyéb okok miatt, a strand funkciót nem tudtuk megoldani, helyette a szabadidő egészséges és tartalmas eltöltésére helyi horgászegyesület működéséhez tudtunk lehetőséget biztosítani. Sikertörténet sorába tartozik az, hogy a régi hivatal helyén egy szociális szolgáltató házat tudtunk létrehozni (későbbiekben valószínű megnövekvő igényekkel). Sikertörténet felsorolása ezzel véget is érhetne. De pár szóval meg kell említeni a faluközpont (templom körül) kialakítását az új utak és járdák sorát. Sikerként könyvelhetjük el a sok civil szervezet nagyfokú támogatását is.

Negyedszázad alatt nem sikerült felépíteni egy tornacsarnokot községünkben. Miben látod a nehézségeket?

Úgy gondolom, hogy már valóban korábban megfogalmazódott az igény egy tornacsarnokra. Igazából 2014-2019-es ciklusban kerekedett ki az elképzelés. (Ehhez hozzájárult, hogy az új tanrendben sűrűbben szereplő tornaórák száma és ezzel helyigénye megnőtt. Jelenleg az iskola nem rendelkezik megfelelő teremmel. Ezért a tornacsarnok az iskola szükségleteit is ki kell hogy elégítse). A tervezett nagyberuházást TAO-s pénzből támogatással szerettük volna megoldani, ezért kerestük azt a labdasportot képviselő szövetséget, akinek érdekeltsége szívügye lenne egy ilyen csarnok. A korábban megtekintett már működő tornacsarnok stílusa megnyerte tetszésünket. A testület ezért a terv adaptálása során ehhez ragaszkodott. Sajnos ezzel érdeket sértettünk. Úgy éreztük, hogy ezért „betartanak nekünk” és a hitegetés pályájára sodródott az ügy. A megvalósulás a kivitelezés ideje évről évre csúszott. Ezért a mandátumom legvégén és utána már mint nem képviselő lobbizni kezdtem. Dr. Nagy István Miniszter Úrral, többször megbeszélést folytattam, azért hogy a holtvágányról kimozdíthassuk az ügyet. Az ő közbelépésének köszönhetően a TAO feltöltést illetően biztatóan kezdtek alakulni a dolgok. (Ami egyébként a fő oka volt a határidő tolongásnak). Úgy gondolom 2021-re pont kerülhet a nagy beruházás végére. (Természetesen ha a mostani járvány felül nem írja a történeteket).

Ma milyenek látod Abda arculatát, visszagondolva a 25 évvel korábbi településünkre?

Nagyon nagyon változott a település arculata a negyedszázados időszak alatt. Köszönhető a sok új megvalósult beruházásnak, az új modern otthonok felépülésének. Egy igazi faluközpont alakult ki, intézményekkel, a falu központjában lévő díszterrel.

Nyugdíjasként hogyan telnek napjaid, hiányzik-e a mozgalmas közéleti munka?

Természetesen munkával, mert nem vagyok igazából nyugdíjas. Sokat dolgozok az immár 30 éve a másodállásból kialakult vállalkozásomban. És ott a kert, nekem az jelenti a kikapcsolódást. (Ha a számítógépen végzett tervezésbe belefáradok, fogom a kapát, és művelem a konyhakertet.) A közéleti munka, a sok szép ünnepély és ünnepi beszéd, a társak hiányoznak. És hiányozni fognak a határon túli kapcsolatokból adódó szép emlékek. A település civil szervezeteivel való kapcsolatok sokasága egy nagy fejezet. Mert szinte mindegyikben egy kicsit ott voltam és szinte tagként is könyveltek el. (Úgy gondolom, hogy nem szakadtak meg a kapcsolataink). Az abdai r.k. egyházközség Tanácsadó Testületének helyettes elnöke vagy, milyen feladatot ad e tisztség számára?

Az Egyházközség Tanácsadó Testületének jelenleg helyettes elnöke vagyok. (Választás előtt állunk). Ez a funkció nem jelent semmi megkülönböztetést, csak több munkát. A testület 6 főből áll. (Korábban ennek többszöröse volt a létszám). Régebben több hívó járt a templomba. De a templomban, és plébánia környékén végzett munka nem arányos a látogatottsággal. (Az ugyanakkora marad). A parókian is történtek felújítások. A templom 175 éves évfordulója kapcsán szeretnénk pályázati pénzhez jutni. Folytatni akarjuk a padok felújítását (az orgona javítását). A plébánia melléképületei szintén rossz állapotban vannak, ami indokolná a renoválásukat. A képviselő testületi tagok, jól együtt tudnak dolgozni, de a többség 70 év feletti. A hivatalos tagságon kívül segítőknek ezúttal is köszönetemet fejezem ki.

Köszönöm, hogy az újság szerkesztője lehetőséget adott arra, hogy nyilatkozhassam!

Köszönöm válaszaid:

Somogyi Éva

95 éve avatták fel A HŐSÖK EMLÉKMŰVÉT

A húszas évek elején nagy szerencséje volt Abda községnek. Olyan derék, okos emberek kerültek a faluvezetésbe, mint Németh Lajos plébános, Szabó Kálmán körjegyző urak, valamint az akkor megválasztott képviselő-testület. Azt kellett megoldani, hol állítsák fel az úgynevezett Hősök szobrát. Miután a kormány felhívása megjelent – méltó emléket kell állítani a háborúban elesettek tiszteletére – így került hosszas vita után mai helyére a Hősök szobra.

Előtte ott volt az úgynevezett Erzsébet liget, középpont Mária képpel ahová május estéken a hívek jártak imádkozni, énekelni, Knauz néni előimádkozóval az élen. Ezt a szent helyet kellett megszüntetni. Nehéz döntés volt, végül mégis úgy döntött a faluvezetés, hogy ott lesz a szobor felállítva. Megkezdődött az Erzsébet liget felszámolása. Senki nem tiltakozott, még a plébános úr sem, olyan nagy volt a tisztelet a háborúban elhunytak iránt. Alig volt olyan család, amelyikből nem tért haza valaki. Mégis nagyon hiányzott ez a szépen kialakított liget, amit valószínű még a rossz faluból ideteleptült eleink alkottak. – így írt visszaemlékezésében Mészáros Lajos hadiárva.

Abdán 1924. I. 27-én a képviselő-testület 105 mázsa búzát szavazott a hősök emlékének megörökítésére. Az emlékmű felavatására 1925. május 17-én került sor.

A templom előtt áll a szobor, P á s z t o r János budapesti szobrász tervei szerint műköből készült. Sebesült első katonát emel föl egy honvéd, kezében kettős-keresztes magyar zászló. A felirata ez: Pro Patria 1914-1918.

Az oldalán ez a negyvenöt név: Ágh József 20 éves, Angyal Gábor 40 éves, Bagarus József 21 éves, Blázsovcics Antal 20 éves, Blázsovcics Bálint 25 éves, Blázsovcics Ferenc 42 éves, Domonkos Antal 20 éves, Fekete Géza 25 éves, Fényi János 21 éves, Hancz János 25 éves, Hancz József 31 éves, Herovits József 36 éves, Horváth András 34 éves, Horváth Lajos 19 éves, Horváth Mihály 27 éves, Jász János 40 éves, Kakics György 39 éves, Kelemen József 35 éves, Kelemen Mihály 42, Knauz Elek 22 éves, Lampert Ernő 27 éves, Magyar György 43 éves, Magyar István 35 éves, Makkos József 27 éves, Mészáros András 30 éves, Mészáros Kálmán 36 éves, Nagy Ferenc 39 éves, Nagy Gyula 27 éves, Nemes István 23 éves, Pintér Mihály 32 éves, Reider János 19 éves, Sarmán Dezső 27 éves, Sik Imre 21 éves, Somogyi Gyula 42 éves, Szabó Kálmán 24 éves, Szabó Márton 24 éves, Szalai János 22 éves, Szilbek János 37 éves, Szórádi Imre 27 éves, Szűcs Miklós 23 éves, Tóth János 37 éves, Tóth János 19 éves, Török József 26 éves, Török Lajos 19 éves, Virág Máté 33 éves.

N é m e t h Lajos plébános mondotta el tartalomban gazdag, gyönyörű beszédét, amelyet meghatva hallgatott mindenki.

Azt szokták mondani, hogy aki mást megbecsül, önmagát tiszteli meg. Abda község közönsége, midőn hősi halottainak szobrot állított, saját neve köré is koszorút font: Századokra szól kőbe vésett emléket hagyta nemes, hazafias gondolkodásának.

Ez a szobor a halottaké, a háborúban elesett hősi halottaké! A történelem tanúsága szerint, minden háború nyomot hagyott a népek életében. A mostani világháborúnak kihatása meg egyenesen – korszakot alkotó. Mint ahogyan a föld méhében dolgozó erők, ha megindulnak, törnek, rontanak-bontanak, a világháború is rémes pusztításokat végzett, most még alig felmérhető változásokat eredményezett. Nemcsak milliónyi életet oltott ki, trónokat tört össze, országhatárokat csonkított meg, hanem még a szellem

birodalmában is divatos eszméket, uralkodni látszó gondolatrendszereket söpört az enyészet útjára. Sokan ennek láttára megrendültek. Megrendültek különösen azok, akik az emberi kultúrában csak anyagi kultúrát láttak, akik azt hitték, hogy a világszerte termelt javak sokfélesége és nagysága, a technikai haladás jobbra, nemesebbé tudja tenni az embereket. A háború ezen a hiten keresztülgázolt. A csalódottak tehát az egész nyugati, európai kultúra halálát jósolták. Mi nem vagyunk olyan sötéten látók. Mi azt hisszük, hogy a háború borzalmas tüzfényében csak az semmisült meg végleg, ami az emberi lélek igazi szükségletétől távol esett. Mi azt hisszük, hogy sem az igazságot megölni, sem az igazi kultúrát, a lelki nemesség és jószág kultúráját a földről eltörölni nem lehet. Mi azt hisszük, hogy amint a földalatti erők rontásukban is új képződményeknek a megteremtői, a világháború is minden borzalma, pusztítása mellett új meglátásra, új, biztosabb tájékozódásra tanított meg bennünket. Megtanított valódi értékeink felismerésére, és megbecsülésére. Megtanított arra, hogy a múlt talajára kell állnunk, hogy népünknek az ezerestendős történetünk fenntartó erőivel készíthessünk elő jövőndőt! (...)

A mai ünnep a gyásznak ünnepe. De mint a nagy eszmék halottainak ünneplésénél történni szokott, a mai ünnepen is a gyász lassanként háttérbe vonul és átváltozik azoknak az eszméknek dicsőítő ünnepévé, amelyeket a mai elesett hőseink képviseltek. Ők a kötelességteljesítésnek és a hazaszeretetnek a vértanúi. Méltók arra, hogy nevüket ez a kőbe vésett szobor hirdesse századokon keresztül. Méltók arra, hogy idezarándokoljanak az özvegyek, árvák, szülők, késő unokák és ne csak könnyet ejtsenek felettük, hanem áldó imádságba foglalják emléküket. Méltók arra, hogy mindnyájan kicsinytől fogva nagyig eszményi példaképnek tekintsük őket. Ahogyan ők a legdrágábbat: életüket áldozták hazájukért, tudjunk mi is élni, ha kell, ezernyi áldozat árán is élni a hazáért. Úgy legyen!

F e h é r János községi bíró a következő beszéddel vette át a község nevében megőrzésre a szobrot.

Tisztelt ünneplő közönség! Abda község nevében elesett hős fiaink emlékművét tisztelettel átveszem. Az egész lakosság nevében ígérem, hogy ezt a szobrot hálás kegyelettel, szerető gondossággal őrizzük meg. Ígéretet teszek arra is, hogy nem csak mi akarjuk hős fiainkat a kötelességteljesítés útján követni, hanem gyermekeinket és unokáinkat is derék, hazaszerető emberekké törekszünk nevelni. Adja az Isten, hogy ez a szobor sok száz esztendőig lehessen itt a haza iránt való áldozatkészségnek a hirdetője!

(Forrás: Győri Hírlap 1925. május 19.)

A fényképfelvételen az avatási ünnepség résztvevőinek egy csoportja látható, többek között a kép közepén Szabó Kálmán abdai körjegyző, a felvétel jobb szélén Németh Lajos abdai plébános, Fehér János bíró, valamint több ismert vendég és abdai lakos.

Közreadja: Somogyi Éva

ÉRDEKES KRÓNIKA

Rákóczi szabadítója Győrött

A történetírás már régen megállapította, ha Rákóczi 1701-ben nem menekül el a bécsújhelyi börtönből, akkor utoléri a bécsi udvar büntető keze és aligha sikerül Magyarországot kimenteni a végső pusztulásból, amit ugyancsak a császári kormányzat szánt neki. Éppen ezért hála illeti Lechmann Gottfried porosz kapitányt, aki hozzásegítette Rákóczit a meneküléshez, viszont ő maga életével fizetett e tetteért.

A történetírást méltán foglalkoztatta, hogy mi lehetett az oka Lechmann elhatározásának. Nincs rá biztos válasz. Ő vallatásakor az öccsére Lechmann Jakab Kristóf zászlósra hivatkozott. De hát ezt a tőlünk idegen fiatalembert, mi vihette rá? –

Nemcsak a szökés folytán került bele a dologban a mi vidékünk, - mert hiszen a Fertőd nyugati partján 1701. november 6-án bolyongtak Rákócziék, míg végre ködön, záporon és főleg sáron át Nezsiderbe értek, aztán Kilitinél elhagyták a mai megye területét. A szökés sikerült, a szabadságharc két éven belül megkezdődött.

A környék krónikásai buzgón feljegyezték az óriási feltűnést keltett eseményeket, így a soproni Ritter György szabó is, akinek feljegyzéseit sokan másolták és kétszer nyomtatásban is kiadták.

Lechmann Gottfriedet arra ítélték, hogy kardját összetörve a lába elé vetették, majd lefejezték, holtestét felnégyelték és Bécsújhely kapuira szögezték.

Ritter György megemlékezik az ifjabb Lechmannról is. Ezt az adatát eddig homály fedte. Az ítélet ugyanaz, mint a bátyjéé, de mivel bírái úgy találták, hogy kevésbé vétkes, beérték azzal, hogy az ő kardját is összetörve, lába elé vetették, és hat esztendei fogságra ítélték. Fogságát Győrött kellett vasban, munkában eltöltenie. Kár, hogy további győri sorsa ismeretlen, csak annyit írnak róla a történetírók, hogy Rákóczi tízezer tallért ajándékozott neki, ugyanannyit Lechmann Gottfried özvegyének.

Az utókor még adós a két Lachmann emlékének megörökítésével, legalábbis utcanévvel azokon a helyeken, amelyeknek élettörténetükben szerepe van.

Csatkai Endre

Kisalföld 1965. január 27.

Zrínyi Ilona és Rákóczi Ferenc szobra Munkács várában
Fotó: Somogyi Éva

Gondolatok

„Aki másokat megbecsül,
magamagát becsüli.” –
Zrínyi Ilona

„Aki becsületét veszttette,
mindenét elvesztette.” –
Zrínyi Ilona

Csallóközi vendégszereplésre készül az abdai néptáncegyüttes

A Győr-Sopron megyei Abda községben három éve működik már a népi táncegyüttes. A termelőszövetkezeti falu lakossága szeretettel ápolja a régi táncagyományokat, és a 64 tagú táncegyüttes tagjai között a fiatalok mellett idősebb hatvan felüli táncosokat is találni. A táncegyüttes rövid fennállása alatt, ismert nevet szerzett magának és egyike azoknak a művészeti csoportoknak, amelyek rendszeresen tartanak előadásokat a megye községeiben. A táncegyüttes most meghívást kapott a szomszédos Csehszlovákia komáromi művelődési osztályától, hogy csehszlovák Komáromban és Csallóközben mutassák be nagyszerű műsorukat. Az abdai lakodalmast és a Szüreti kézfogó című táncképeket. Az abdai népi táncegyüttes április első felében tesz eleget a szomszédos csehszlovák megye meghívásának. (MTI)

Kisalföld 1961. március 28.

Az abdai lakodalmast - hatvan felüli táncosokkal - balról jobbra: Ágh Dezső vőfély, Makrai Antalné. Magyar Lajosné, Virágh Istvánné, Domonkos Mihályné Jó emlékezni rájuk! És vezetőikre: Werbőczy Kálmánné és Kreitzinger Mária abdai tanítókra.

Közreadja: Somogyi Éva

Együtt néztük a tévét – Abdán

Hűvös, száraz októberi este. Balra fordulunk a bécsi műútról: Abdára érkezünk. Néhány házból sárgás fényt szűrnek a lefüggönyözött ablakok. Mögöttük biztosan meleg van...

Az italbolt ajtaja fölött lámpa ég, az ablakok is világosak. Bemegyünk. Néhány asztalnál ülnek, csendesesen beszélgettek. Fiatal emberektől érdeklődünk: szoktak-e tévét nézni esténként, és hol?

- Az új iskolában. Odamegyünk később. Nézzük a Honfoglalást.
- Viszontlátásra.

Egy óra múlva valóban viszontlátjuk egymást. Futva jönnek a kocsma felől, szinte egyszerre érkezünk az iskola ajtajához.

- Az első ajtó balra – kalauzolnak.

Ég a villany, de a tévé már működik. A Mackó éppen fogat mos. Néhányan a terem közepén ácsorognak, páran ülnek. Tizenöt-tizenhétéves fiatalok. Kinőttek már az iskolapadból, hosszú lábuk sehogy sem akar elférni...

Félpercenként nyílik az ajtó, érkeznek a nézők. Jobbára fiatalok. Kendős, kabátos nénitől aprópénzért belépőt kapnak.

Mi is odamegyünk. Amíg a mese tart, megismerkedünk Jezsó Kálmánné tanítónővel, aki a tévét kezeli, és a jegyeket adja. Elmondja, hogy a tévét a szülői munkaközösség vette, több mint öt éve.

- Egy hónap alatt összegyűjt a pénz – sokkal egyszerűbb volt, mintha a tanácson keresztül szereztük volna. A kétforintos belépődíjakból hamarosan visszajött az ára. Akiknek pénzük volt benne, azok „lenézték” – tehát tulajdonképpen csak kölcsönadtak. Ami, azóta gyűlt és gyűlik, abból fizetjük az adót, a takarítást, télen a fűtést: önellátók vagyunk. A fennmaradt összeg az úttörő szervezeté. Takarékbán tarjuk, s nyáron kiránduláskor, táborozáskor hasznát vesszük.

Közben véget ér a mese, kezdődik a film. A tanító néni eloltja a villanyt. Elcsendesedik a zsbongás. Több mint ötven szempár figyel a képernyőn. A televízió bemutatja... Írta Thurzó Gábor... Rendezte Mihályfi Imre...Szereposztás...Meg voltam győződve arról, hogy Páger, Gábor Miklós, Szakács Miklós nevét fogják mormolni, de nem a színészek nevét olvasták néhányan hangosan, még csak nem is a szereplőket, hanem azok katonai rangját: alezredes, ezredes, vezérőrnagy...hallottam az izgalommal teli sutogó hangokat.

Egy kis kíváncsi kacsa...- bújja a gramofon a húsz évvel ezelőtti sláger dallamát – de semmi visszhangja a teremben, csupa fiatal ül körülöttem, legtöbbször még a világon sem voltak a képernyőn megelevenedő időkben, 1944 októberében...

Feszült figyelemmel, úgyszólván hang nélkül nézik végig az egyórás műsort. F i l m e t néznek., izgalmas történetet. Néhány „idősebb” katona – húszegynéhány éves, akik itt dolgoznak a géppálmáson s rendszeresen az iskolában nézik a tévét - átérték ugyan ezt az időt, de személyes emlékeik nincsenek róla. Tanulták az iskolában...

Néhányan ott maradtak a film után. Beszélgettünk. A legapróbb részletekre is emlékeznek, reflektáltak a jó felvételekre, az izgalmas jelenetekre. De úgy, mintha egy például svéd történelmi filmet láttak volna. Á l t a l á b a n érdeklő őket a történelem – szűrhetjük le a beszélgetésből. A tanító néni szerint két-háromszor annyian voltak, mint egy játékfilm közvetítésekor. A Honfoglalás című tévéfilmről annyit tudtak, amennyit a Rádió- és Televízió Újságból olvastak. Pedig kizárt dolog, hogy a könyvtárban ne lenne meg Illés Béla regénye, s az általános iskolában is kellett volna, tanuljanak róla. De senki sem emlékezett rá.

Tulajdonképpen örülnünk is kellett, hogy olyan „messze” van ma már a húsz év körüli generáció mögött a második honfoglalás, hogy érdekes, izgalmas filmként nézik – mégis elgondolkodtató volt, miért nem tudnak róla többet. És tanulságos is ötlet-szülő: rendezzen a KISZ, a TIT ankétokat a befejező rész után – tudatosítja az élményt a fiatalokkal. A magyartanárok, történelemtanárok találjanak módot arra, hogy beszélgessenek a filmről...

A képernyőn lejátszódó eseményekről vitázva mentek el fél tíz tájban a fiatalok. Azzal, hogy alig várják a folytatást. S hogy már másnap megnézik a könyvtárban, megvan-e a regény.

A tanító néni maradt utolsónak. Eloltotta a tévét, a villanyt, bezárta az ajtót.

- Messze lakik? – kérdeztük.

- Nem nagyon.

Együtt értünk ki. Két fiatalember várta. Nem is olyan régen talán ő tanította meg őket olvasni. Most ők kísérik haza a tanító nénit, aki esténként a televíziós élményt segít „közvetíteni”.

Medve Imola

Kisalföld 1963. október 17.

Az Abdai Radnóti emlékhelyről

Az első emlékmű

Azon a helyen – a Rábca folyó bal parti töltése mentén – a Rábca-kanyarban az 1944-es gyilkosság tömegsírjának helyén 1966-ban emlékhelyet alakított ki a KISZ Győr-Sopron Megyei Bizottsága kezdeményezésére. Az emlékmű *Felkner Mihály* alkotása. A Radnóti emlékoszlop felavatására **1966. május 8-án** került sor.

A második emlékmű

Ötven évvel ezelőtt, **1970. május 10-én** került sor a felavatásra. A Kisalföld 1970. május 9-i számában írta: „A mártír költőre emlékezünk. (...) Az idén ötödször rendezik meg a Radnóti-békemenetet. Eleinte a menetben részt vevő fiatalok a fasizmus, az újjáéledő fasizmus ellen tiltakoztak – emlékezve a mártír költőre. A békemenet, azóta megyénk munkás-paraszt- és diákifjúságának demonstrációja, békeakarátának kifejezője lett. Külön jelentőséget ad a fiatalok felvonulásának a fasizmus feletti győzelem huszonötödik évfordulója. (...)”

Az abdai új emlékműnél (*Horváth István* grafikus- és festőművész belső építész alkotása) *Sándor György alezredes* a KISZ KB intéző bizottságának tagja mond ünnepi megemlékezést, majd a fiatalok elhelyezik a hála koszorúit és virágait. (...)”

„Szerény, egyszerű, nem kápráztat el méreteivel az új emlékmű. És mégis sokat kifejez, emlékezésre ösztönzi nézőit. Betonlapok állnak a fűvön szabálytalan rendben egy kimagaslik, mintha kiáltana:

>>Vészes sirálysikollyal ha fölsikoltok
nem hallja senki pedig
testvéreim
a milliók
sikoltanak akik meghalnak valahol...<<”
Kisalföld 1970, május 12.

Fotózta és közreadja: Somogyi Éva

„Csak a szépre emlékezem...”

Bizton állítom, nem állok messze az igazságtól, amikor egy napjainkban is sokat hallott sláger kezdő sorai is, a múlt század hatvanas éveiben voltak hallhatók először: „Csak a szépre emlékezem.”

E gondolattársítás kapcsán szeretnék emlékezni az abdai fociélet hatvan évvel ezelőtt történt dicsőséges eseménysorára, megélve az akkori valóságot, természetesen nem a teljesség igényével.

Az 1959/60-as évekre kiírt bajnokságban, a Győri járásban a második félévet már az élről kezdte az ABDA SC csapata, mely az utolsó mérkőzésig veretlen sorozatot produkált, jelentős fölényrel nyerte meg a bajnokságot. A Györgyi István edző vezérelte együttes jogot nyert ezzel a megyei I. osztályba sorolással. Az akkori focirendszerben az az osztály a Nemzeti Bajnokságban a 3. kategóriát jelentette, mivel NB/III nem létezett.

Alig másfél évtizede fejeződött be a nagy világgégés, de a sport, ezen belül is a foci egy kimondhatatlan fiesztában élt országunkban, ahol félmilliónyi igazolt játékos került a labda vonzásába. Ebben a miliőben egy falusi kiscsapat helyet követelt magának olyan csapatok között, akiket intézmények, üzemek, vagy éppen városok közvetlen támogatását élvezték.

Hogy élte meg kis falunk eme „történelmi” eredményt? Ha röviden válaszolnék: jó volt abdainak lenni.

Szemezgetve a sok szép emlékből, először a pálya áthelyezése kerül képbe, hisz azóta szolgálja napjainkban is mindenkori csapatunkat, hála a következetes törődésnek, rendezetten, megszépülve, a mai igényekhez is bőven megfelelően.

Felidézve, emlékezem, amikor Simon Feri építész játékosunk kimérte a méreteket a már korábban megállapodott helyen. Szinte magam előtt látom, másnap – mozgósításra – mintegy negyven kaszás vágta rendre a térdig érő, gilicetüskével bőven termő rétet, hagyva maga után olyan „szőnyeget” amin élvezni volt „becsúszni”, netán elesni.

Varga Gyula elnök úr kérésére vőtársa Ágh András úr verbuválta csapat rövidesen – természetesen díjmentesen – megépítették az öltözőt, amely, ha nem is luxusigényűen, de célirányosan szolgálta a játékosok tisztálkodási lehetőségeit.

Eljött az avató ünnepség is. Augusztus első vasárnapján a Győri Elektromost fogadtuk az új játéktérén, ahol 5:3-ra voltunk jobbak a vendégeknél. A harmadik félédőt a szépszámu szurkolók társaságával fejeztük be, remélve szép folytatást!

Hat évtized, másfél emberöltőnek felel meg, s az élet szigorú törvényei szerint, azokból az időkről emlékezők közül sokan már megkapták az égi bírótól a piros lapot, de ezúton Rájuk is tisztelettel emlékezünk! Gömöri György kortárs költő gondolataival emlékezem:

„Túllép rajtunk az ifjú nép,
minden drámánkból mese lesz,
de ifjúságunk vad hevét,
azt a felizzó szenvedélyt
talán megőrzi valahol
a féltékeny emlékezet.”

Pozsgai Győző

Sportéleti múltunkból...

Abda visszalépett...

A megyei I. osztályban szereplő labdarúgó csapatok körében megütöztetett a hír, hogy Abda visszalépett a bajnokságból.

Az esettel kapcsolatban **Jejső Kálmán**, a sportkör elnöke a következőket mondta:

- Labdarúgó csapatunk visszalépésének legfőbb oka anyagiak hiánya. De a játékosokkal is problémák voltak, ugyanis egyik napról a másikra négyen abbahagyták a sportolást. Legutóbb Petőháza katasztrofális vereséget szenvedtünk. Ezután, az egyesület vezetősége úgy döntött, hogy tovább nem veszünk részt az I. osztályú bajnokságban. **Patonai István** a győri járás Testnevelési és Sportszövetségének elnöke csapatunkat a járási II. osztályba sorolta, és ott játszunk a továbbiak során.

Az eset egy-két dologra azért figyelmeztet, Miért csak most döbbenek rá az abdaiak anyagi nehézségeikre? Miért nem tervezték meg okosabban a költségvetést. És végül miért van szükség mindenáron a minőség fejlesztésére, ha erre nincs meg az anyagi lehetőség?

Kisalföld 1964. július 31.

Rólunk írták...

A megyei I. osztály labdarúgó csapatainak szerepléséről

(...) Abda együttese anyagiakra való hivatkozással az őszi idény kezdetén visszalépett a bajnoki küzdelmekről. Ritka eset ez megyénkben, hogy első osztályú csapat menet közben kiváljon a bajnokságból. A tanulságokat a jövőre le kell vonni ebből a sajnálatos esetből.

Sieber Sándor

Kisalföld 1965. január 8.

Közreadja: Somogyi Éva

